

воювали из Южна Тракия. Неговата младост също минава в Югозападна България. И никак не е случайно, че в „Субтропични брегове“, изправен пред отвесната мраморна скала над Пимен, той ще си спомни точно „книгите на Страшимиров“. Очевидно има предвид пътеписите му от периода на войните (1912-1918) и преди всичко „Из южния край“, в който Страшимиров изразява надеждата, „че трябва да бъдем изведени на една гола скала, на брега на Бяло море... единствена спасителна за нас врата над Егейския бряг“. И така, освен тютюна и бъдещите си творчески планове, Димов е привлечен от Южното море, защото по това време то е българско.

Когато днес четем пътеписа му, оставаме изненадани от срещата си с един много различен от познатия и всепризнат сърцеед и майстор-изобразител на „осъдените души“, от „певеца“ на тъгата, печала, разрухата, с афинитет към болното и обреченото. Тук Димов е пълен с национален оптимизъм, с патриотична гордост, с градивен граждански патос и смели мечти за националното бъдеще. „След няколко години ще пътуваме до Кавала в спални вагони“ - уверен е той. А по-долу ще нарече града „южния бисер на България“.

Авторът се възхищава от „коравите български офицери, които се преселват в Кавала без сянка от недоволство“, от „българските патрули, маршируващи към постовете си в пълно въоръжение, с каски, с бомби, с натъкнати ножове и къси панталонки - очарователни селски момчета, гордостта и цветът на племето ни“, от моряците, у които „всичко е идеално уравновесено: бохемство без меланхолия, красноречие без театралност“. А се възхищава, защото „всичко това говори български, поздравява по български, усмива се по български“. Изпълнен е с оптимизъм за благоустройствената мисия на българите, сринали дървените бараки, буницата, мизерните дюкянчета. Възкликва: „Колко неща чакат българската предприемчивост!“ И си представя ентузиазма на тези хора, когато войната свърши.

Днес ние, които знаем какво донесоха следващите години на България, лесно можем да наречем тези емоции, възторг и оптимизъм прибързани, ненавременни, недалновидни, наивни. Но те говорят за граждански рефлекс, патриотични тежнения, съпричастност към националната съдба и история, в смятани често за политически неутрален и индиферентно дистанциран Димитър Димов.